T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/399
KARAR NO : 2025/652
KARAR TR : 13/10/2025

ÖZET: Davacının hükümlü olarak bulunduğu ceza ve infaz kurumunda geçirdiği infaz sürecinde, kendisine teslim edilmeyen kişisel eşyalardan dolayı manevi zarara uğradığını ileri sürerek açılan tazminat davasının, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. P.
Vekili : Av. M. P.
Davalı : Adalet Bakanlığı
Vekili : Av. H. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 67 yaşında olduğunu, 01/03/2023 tarihinde Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna yerleştirildiğini, bu süreçte bir takım kişisel eşyaların kendisine verilmesi için cezaevine teslim edilmesine rağmen, cezaevinde kaldığı süre boyunca teslim edilmediğini, ancak 07/03/2023 tarihinde tahliyesi sırasında verildiğini, aradan geçen sürede müvekkilinin aynı elbiselerle cezaevinde kaldığını, duş alamadığını, traş olmadığını ve mağdur olduğunu ileri sürerek, 100.000 TL manevi tazminatın 02/03/2023 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Kars İdare Mahkemesi 03/08/2023 tarih ve E.2023/424, K.2023/865 sayılı kararı ile, dava konusu olayda davacının idarenin kusuru nedeniyle elem duyduğu **sabit** olduğundan, manevi tazminat talebinin kısmen kabulüne, 15.000 TL'nin olay tarihi olan 02/03/2023 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar vermiş, bu karara karşı istinaf talebinde bulunulmuştur.

3. **Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi 18/10/2024 tarih ve E.2023/3510, K.2024/4758 sayılı kararı** ile, Kars İdare Mahkemesinin kararının kaldırılmasına ve davanın görev yönünden reddine kesin olarak karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Daire kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Olayda, davacının dava dilekçesinde yer alan tüm iddialarının, yukarıda hükümlerine yer verilen 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 4. maddesinde yer alan hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine "...yerleştirilmeleri, barındırılmaları, ısıtılmaları ve giydirilmeleri, beslenmeleri, temizliklerinin sağlanması, ... dışarıyla ilişkileri.... gibi işlem ve faaliyetlere" ilişkin olup, bu şikayetleri incelemenin ve karara* bağlamanın *İnfaz Hâkimliği'nin görevinde olduğu düzenlemesine istinaden, bu konulardaki şikayetlere bakmakla*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

adli yargı yerinin görevli olduğu belirlendiğinden, aynı şikayetten kaynaklanan manevi tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılacağı açıktır.

Bu durumda, 4675 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan davanın adli yargının görevinde bulunması nedeniyle davanın görev yönünden reddi gerekmektedir.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta adli yargı ve idari yargı kolu arasında çıkarılan görev uyuşmazlığı sonucu verilen Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 23/11/2020 tarih ve E:2020/652, K:2020/682 sayılı ve 16/09/2022 tarih ve E:2022/290, K:2022/444 sayılı kararları ile de uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğuna karar verilmiştir.

Bu durumda, adli yargının görevinde bulunan uyuşmazlıkla ilgili davanın, 2577 sayılı Yasa'nın 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasına girilerek verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir..."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. Kars 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 17/02/2025 tarih ve E.2025/32, K.2025/54 sayılı kararı ile, eldeki davada ağır ceza mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-c ve 115/2 maddeleri uyarınca dava şartı yokluğu sebebiyle davanın usulden reddine, HMK'nun 20. maddesi gereğince talep edilmesi halinde dosyanın görevli Kars Nöbetçi Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, davacı vekilinin talebi üzerine dosya Kars Nöbetçi Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiş ve bu karar kesinleşmiştir.

6. **Kars 2. Ağır Ceza Mahkemesi 21/03/2025 tarih ve E.2025/129, K.2025/148 sayılı kararı** ile, 5271 sayılı CMK'nın 141. ve devamı maddelerinde düzenlenen, koruma tedbirleri nedeniyle tazminat kapsamında kalmadığı anlaşıldığından Mahkemelerinin görevsizliğine, uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşamazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davacı vekilinin dava dilekçesine konu talebi incelendiğinde; müvekkilinin Amasya 3. Asliye Ceza Mahkemesinin 2021/455 Esas sayılı dosyasında hapis cezası aldığı, cezanın infazı için 01/02/2023 tarihinde Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna alındığı, müvekkilinin ailesinin müvekkiline ait kişisel eşyaları 02/03/2023 tarihinde ceza infaz kurumuna teslim ettiği ancak Ceza İnfaz Kurumunca eşyaların müvekkiline teslim edilmediği, 07/03/2024 tarihine kadar üzerindeki elbiseler ile yatıp kalktığı, bu tarih itibariyle denetime ayrıldığı, müvekkilinin yaşadığı mağduriyet nedeniyle manevi tazminat talebinde bulunduğunun anlaşıldığı, 5271 sayılı CMK'nın Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat başlıklı 7. Bölümünde 141, 142, 143 ve 144. maddelerinde suç soruşturması veya kovuşturması sırasında, Ceza Muhakemesi Kanununda düzenlenen koruma tedbirlerinden kaynaklanan tazminat davalarının zarara uğrayanın oturduğu yer Ağır Ceza Mahkemesince ve eğer o yer Ağır Ceza Mahkemesi tazminat konusu işlemle ilişkiliyse ve aynı yerde başka ağır ceza dairesi yoksa en yakın Ağır Ceza Mahkemesinde karara bağlanacağının düzenlendiği, davacı vekilinin dava dilekçesine konu ettiği talebinin ceza muhakemesi kanununda düzenlenen koruma tedbirlerinden kaynaklı bir tazminat davası olmadığı, müvekkiline ait eşyaların ceza infaz kurumu idaresince müvekkiline teslim edilmediğinden bahisle hizmetin kötü işlemesi sebebiyle açılan bir manevi tazminat davası olduğu, idarenin işlem ve eylemlerinden doğan tam yargı davalarına bakma görevinin idare mahkemelerine ait olduğu, Anayasada idari ve adli yargının ayrılığının kabul edildiği, bu ayrım uyarınca idarenin kamu gücü kullandığı ve kamu hukuku alanına giren işlem ve eylemlerinin idari yargı; özel hukuk alanına giren işlemlerinin ise adli yargı denetimine tabi olacağı, somut uyuşmazlıkta idarenin bir hizmet kusuru bulunduğunun iddia edildiği, dolayısıyla davacı vekilinin talebinin CMK'nın 141 ve devamı maddelerinde düzenlenen koruma tedbirleri nedeniyle tazminat kapsamında kalmadığı anlaşıldığından Mahkememizin görevsizliğine, Kars İdare Mahkemesince daha önce aynı konuda karar verilip Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 2.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

İdari Dava Dairesince Kars İdare Mahkemesinin kararının görev yönünden kaldırıldığı anlaşılmakla Mahkememiz ile Kars İdare Mahkemesi arasında çıkan zımni görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine..."

7. Kars 2. Ağır Ceza Mahkemesince yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. T.C. Anayasası'nın *"Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması"* başlıklı 40. maddesi şöyledir:

"Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/16 md.) Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.

Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır."

9. Anayasa'nın *"Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin yedinci fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

10. Anayasa'nın *"Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturulmasında güvence"* başlıklı 129. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir."

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir :

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

12. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"Kişilerin uğradıkları zararlar"* başlıklı 13. maddesinin değişik birinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 12/5/1982 - 2670/6 md.)

(Değişik birinci fıkra: 6/6/1990 - 3657/1 md.) Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır."

13. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "*Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat*" üst başlığı altında yer alan ve "*Tazminat İstemi*" başlıklı 141. maddesi şöyledir:

"(1) Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında;

a) Kanunlarda belirtilen koşullar dışında yakalanan, tutuklanan veya tutukluluğunun devamına karar verilen,

b) Kanunî gözaltı süresi içinde hâkim önüne çıkarılmayan,

c) Kanunî hakları hatırlatılmadan veya hatırlatılan haklarından yararlandırılma isteği yerine getirilmeden tutuklanan,

d) Kanuna uygun olarak tutuklandığı hâlde makul sürede yargılama mercii huzuruna çıkarılmayan ve bu süre içinde hakkında hüküm verilmeyen,

e) Kanuna uygun olarak yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,

f) Mahkûm olup da gözaltı ve tutuklulukta geçirdiği süreleri, hükümlülük sürelerinden fazla olan veya işlediği suç için kanunda öngörülen cezanın sadece para cezası olması nedeniyle zorunlu olarak bu cezayla cezalandırılan,

g) Yakalama veya tutuklama nedenleri ve haklarındaki suçlamalar kendilerine, yazıyla veya bunun hemen olanaklı bulunmadığı hâllerde sözle açıklanmayan,

h) Yakalanmaları veya tutuklanmaları yakınlarına bildirilmeyen,

i) Hakkındaki arama kararı ölçüsüz bir şekilde gerçekleştirilen,

j) Eşyasına veya diğer malvarlığı değerlerine, koşulları oluşmadığı halde elkonulan veya korunması için gerekli tedbirler alınmayan ya da eşyası veya diğer malvarlığı değerleri amaç dışı kullanılan veya zamanında geri verilmeyen,

k) (Ek: 11/4/2013-6459/17 md.) Yakalama, adli kontrol veya tutuklama işlemine karşı Kanunda öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan,

l) (Ek:2/3/2024-7499/12 md.) Konutunu terk etmemek veya uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla hastaneye yatmak dâhil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olmak ve bunları kabul etmek şeklindeki adli kontrol yükümlülükleri uygulandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,

Kişiler, maddî ve manevî her türlü zararlarını, Devletten isteyebilirler.

(2) Birinci fıkranın (e), (f) ve (l) bentlerinde belirtilen kararları veren merciler, ilgiliye tazminat hakları bulunduğunu bildirirler ve bu husus verilen karara geçirilir.

(3) (Ek:18/6/2014-6545/70 md.) Birinci fıkrada yazan hâller dışında, suç soruşturması veya kovuşturması sırasında kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk hâlleri de dâhil olmak üzere hâkimler ve Cumhuriyet savcılarının verdikleri kararlar veya yaptıkları işlemler nedeniyle tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir.

(4) (Ek:18/6/2014-6545/70 md.) Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan hâkimler ve Cumhuriyet savcılarına bir yıl içinde rücu eder."

14. 5271 sayılı Kanun'un *"Tazminat isteminin koşulları"* başlıklı 142. maddesinin 1. ve 2. fıkraları şöyledir:

"(1) Karar veya hükümlerin kesinleştiğinin ilgilisine tebliğinden itibaren üç ay ve her hâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde tazminat isteminde bulunulabilir.

(2) İstem, zarara uğrayanın oturduğu yer ağır ceza mahkemesinde ve eğer o yer ağır ceza mahkemesi tazminat konusu işlemle ilişkili ise ve aynı yerde başka bir ağır ceza dairesi yoksa, en yakın yer ağır ceza mahkemesinde karara bağlanır."

15. 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, infaz hâkimliklerinin kuruluş, görev, çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.

(Değişik ikinci fıkra:14/4/2020-7242/1 md.) Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak, işleri yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hâkimliklerine ilişkin hükümleri kapsar.

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK/700/133 md.)"

16. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliklerinin Görevleri"* başlıklı 4. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:

1. Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kabul edilmeleri, yerleştirilmeleri, barındırılmaları, ısıtılmaları ve giydirilmeleri, beslenmeleri, temizliklerinin sağlanması, bedensel ve ruhsal sağlıklarının korunması amacıyla muayene ve tedavilerinin yaptırılması, dışarıyla ilişkileri, çalıştırılmaları gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

...."

17. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliğince Şikâyet Üzerine Verilen Kararlar"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Şikâyet başvurusu, 5 inci maddede yazılı sürenin geçmesinden sonra veya infaz hâkimliğinin görev ve yetki alanı dışında kalan bir karar, işlem veya faaliyete karşı ya da başvuru hakkı olmayan kimselerce yapılmışsa infaz hâkimi, başvuru dilekçesini esasa girmeden reddeder; şikâyet başvurusu başka bir yargı merciinin görevi içerisinde ise o mercie gönderir.

Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu*ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. (Ek cümleler: 22/7/2010 - 6008/5 md.) Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir.*

İnfaz hâkimi, inceleme sonunda şikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, verilen kararın veya yapılan işlemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir.

İnfaz hâkimi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre inceleme ve işlemlerini yürütür ve kararını verir.

(Değişik beşinci fıkra:14/4/2020-7242/6 md.) İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren yedi gün içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kanunlarda infaz hâkiminin onayına tabi olduğu belirtilen hususlarda da bu hüküm uygulanır.

İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine (…) yapılır. İnfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi olduğu takdirde itirazla ilgili karara katılamaz."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

18. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin *"Adalet Bakanlığı"* üst başlıklı ve *"Görev"* başlıklı 38. maddesinin 1. fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Adalet Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kanunlarda kurulması öngörülen mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak, ceza infaz kurumları, icra ve iflas daireleri gibi her derece ve türdeki adalet kurumlarını planlamak, kurmak ve idari görevleri yönünden gözetim ve denetimini yapmak **ve** *geliştirmek,*

...

g) *İlgili mevzuat hükümleri uyarınca infaz işlerini düzenlemek,*

..."

19. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin *"Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü"* başlıklı 43. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi şöyledir:

"(1) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

...

b) Hükümlü ve tutukluların giydirilmesi, beslenmesi, yatırılması, eğitilmesi, çalıştırılması ve muhtaç durumda bulunanların tedavi giderlerinin karşılanması işleri ile 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda gösterilen her türlü işlemleri yapmak"

20. 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun'nun 2. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 23/6/1941-4068/1 md.)

A) Mahpusların ceza evlerine dağıtılması,

B) (Değişik: 6/8/1997-4301/11 md.) Hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu ve tutukevlerinde görevli personelin giydirilmesi, hükümlü ve tutukluların yatırılması, ısıtılması, temizliğinin sağlanması, okutulması, eğitilmesi, meslek veya zanaat sahibi yapılması ve çalıştırılması,

C) İş kazançlarından sanatlar ihtiyacına ve çalışanlara pay ve ailelerine nafaka ayrılması,

D) Mahpus ve mevkuflar hakkında kimler tarafından ne gibi inzibat muameleleri tatbik olunacağı,

E) Ceza evinin emniyeti bakımından mahkümlara ait mektupların ve kendilerini ziyarete gelenlerle konuşmalarının ve hariçle muhaberelerinin ne suretle tanzim ve kontrol edileceği,

F) Ceza ve tevkif evlerinin memur ve müstahdemlerinin vazife ve salahiyetleri ve haklarında kimler tarafından ne gibi inzibati muameleler yapılacağı hakkında Cumhurbaşkanı tarafından yönetmelik tanzim olunur.

(…)

(Ek: 6/8/1997-4301/11 md.) Hükümlü ve tutuklularla görev başında bulunan personel, 9.7.1956 tarih ve 6779 sayılı 14 Eylül 1330 tarihli Tayınat ve Yem Kanununa Ek Kanunun 1 inci maddesindeki hüküm çerçevesinde iaşe edilir.

(Ek: 6/8/1997-4301/11 md.) Hükümlü ve tutuklarla görevde bulunan personelin iaşesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir."

21. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"İnfazda temel ilke"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kurallar hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanır.

(2) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

kırıcı davranışlarda bulunulamaz."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

22. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; adli yargı yerince idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

23. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

24. Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

25. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

26. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik nedeniyle davanın usulden reddi kararı verilip karar numarası alındıktan ve karar kesinleştikten sonra ayrıca görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına da karar verilmiştir.

27. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uyulmamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, adli yargı yerince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek usul ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

28. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

29. Dava, davacının hükümlü olarak bulunduğu ceza infaz kurumunda, kendisine teslim edilmeyen şahsi eşyaları nedeniyle, uğradığını iddia ettiği manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

30. Dosyanın incelenmesinden, davacının Amasya 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 17/03/2022 tarih ve E.2021/455, K.2022/145 sayılı kararı ile verilen hapis cezasının infazı için 01/03/2023 tarihinde Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna alındığı, bir gün sonra Jandarma eşliğinde narkotik köpeği ile kuruma gönderilen kargolar ile ziyaretçiler tarafından teslim edilen eşyaların aramasının yapıldığı ancak davacı yakınlarının getirdiği eşyaların köpek taraması uygulamasından sonra gerçekleştiğinden, eşyaların hükümlüye teslimi için bir sonraki narkotik tarama günü olan 09/03/2023 gününün beklenilmesine karar verildiği, davacının ise 07/03/2023 tarihinde Kars Denetimli Serbestlik Müdürlüğü'ne nakledilmek üzere serbest bırakıldığı ve eşyalarının da çıkış işlemlerinde teslim edildiği; davacı tarafından, aynı kıyafetler ile hayatını devam ettirmek zorunda kaldığı bu durumun mağduriyetine sebep olduğundan bahisle uğradığı zararın tazmini için Cimer üzerinden davalı idareye müracaat ettiği ve bu başvurunun reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

31. Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca, 4675 sayılı Kanun ile infaz hakimliği; ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak ile görevli kılınmış olmasına rağmen, cumhuriyet savcılığı veya infaz hakimliği kararlarına uygun olduğu/uygun olmadığı ileri sürülen infaz işlemleri sebebiyle zarar gördüğünü iddia edenlerce açılacak tazminat davaları için hangi mahkemenin/yargı kolunun görevli olduğu hususu meri mevzuatta düzenlenmemiştir.

32. Bu kapsamda, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 142. maddesine göre ağır ceza mahkemelerince hükme bağlanacak olan tazminat davalarına ilişkin hâller anılan Kanunun 141. maddesinde sayma suretiyle belirlenmiş yine 4675 sayılı Kanun'un amaç, kapsam ve 4. maddesi ile de infaz hakimliğinin görevi bu maddede öngörülen şikayetleri incelemek ve karara bağlamak ile sınırlı tutulmuştur.

33. Dava, davacının kapalı ceza infaz kurumunda kıyafetlerinin verilmemesi şeklindeki uygulamadan kaynaklanan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlemler nedeniyle zarara uğradığından bahisle açıldığından, bu talep 5271 sayılı Kanun'un 141 ve devamı maddelerinde öngörülen koruma tedbirleri nedeniyle açılan bir dava veya 4675 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan bir şikayet olarak değerlendirilememektedir. Kaldı ki, 4675 sayılı Kanun kapsamında yapılmış olan bir şikayet başvurusu, açılmış yahut açılacak olan maddi ve manevi tazminat davalarında, yargı yolunu belirlemeye de etki etmemektedir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin

34. Kamu hizmetini yürüten davalının bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davada, idarenin personeli üzerindeki gözetim ve denetim görevini gereği gibi yerine getirmemesi neticesinde, kamu hizmetinin sunulması esnasında, hizmetin hiç işlememesi, geç işlemesi, kötü işlemesi gibi durumlar, idarenin hizmet kusuru olarak adlandırılır. Bu kapsamda bireyler nezdinde gerçekleşen zararların da, idarenin kusura dayanan sorumluluğu veya kusursuz sorumluluğu sebebiyle tazmini gerekmektedir.

35. Davada, 1721 sayılı Kanun, 5275 sayılı Kanun ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'ne verilen görev ve yetkilerin kullanılması ya da kullanılmaması nedeniyle, ortaya çıkan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlem ve eylemlerinden kaynaklandığı ileri sürülen maddi ve manevi zararda, idarenin hizmet kusuru veya başka nedenle sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir.

36. Belirtilen bu durum karşısında, davanın idare aleyhine açıldığı, davalı idarenin kamu tüzel kişiliği olup, işlem ve eylemlerinin kamusal nitelik taşıdığı, bu kapsamda bünyesinde istihdam ettiği kamu görevlisinin, görevi sırasında ve yetkilerini kullanırken kusurlu davranışta bulunup bulunmadığı, kusurlu davranışta bulunması halinde bu kusurun hizmet kusuru mu, yoksa hizmetten ayrılabilen kişisel kusur mu olup olmadığı hususunun, idare hukuku esaslarına göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

37. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kars 2. Ağır Ceza Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesince verilen 18/10/2024 tarih ve E.2023/3510, K.2024/4758 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kars 2. Ağır Ceza Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesince verilen 18/10/2024 tarih ve E.2023/3510, K.2024/4758 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

13/10/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QndY2iN - LOW4qk4 - kn4BBYE - eYzq3k= ile erişebilirsin